



Bryssel, 24. lokakuuta 2022
(OR. en)

13975/22

ENV 1060
AGRI 577
FORETS 104
PECHE 416
POLMAR 67
PI 138
ONU 125
RECH 562
CADREFIN 187

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 24. lokakuuta 2022

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 13784/1/22 REV 1

Asia: Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus
(biodiversiteettisopimus):

- Biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin viidestoista kokous (COP 15)
- Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin kymmenes kokous (COP-MOP 10)
- Geenivarojen saantia ja saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa koskevan Nagoyan pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin neljäs kokous (COP-MOP 4)
- (Montreal, Kanada, 7.–19. joulukuuta 2022)
- Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3903. istunnossaan 24. lokakuuta 2022 hyväksymät neuvoston päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (biodiversiteettisopimus):

**Biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin viidennentoista kokouksen (COP 15)
valmistelu**

**Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan
biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin kymmenennen kokouksen (COP-
MOP 10) valmistelu**

**Geenivarojen saantia ja saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa koskevan
Nagoyan pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen osapuolten
konferenssin neljännen kokouksen (COP-MOP 4) valmistelu**

(Montreal, Kanada, 7.–19. joulukuuta 2022)

– Ehdotus neuvoston päätelmiksi –

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN neuvoston päätelmät seuraavista aiheista:

- Alkuperäiskansat¹;
- Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (biodiversiteettisopimus):
Biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin neljännentoista kokouksen (COP 14)
valmistelu, Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan
biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin yhdeksännen kokouksen (COP-MOP 9)
valmistelu, Geenivarojen saantia ja saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa
koskevan Nagoyan pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivan biodiversiteettisopimuksen
osapuolten konferenssin kolmannen kokouksen (COP-MOP 3) valmistelu²
- Valtameret ja meret³;

¹ ST 8814/17.

² ST 12948/18.

³ ST 14249/19.

- Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen⁴;
- Toimien tehostaminen maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi⁵;
- Vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen valmistelu – biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (biodiversiteettisopimus)⁶;
- Pellolta pöytään -strategia⁷;
- Luonnon monimuotoisuus – kiireellisten toimien tarve⁸;
- Tehdään elpymisestä kiertotalous- ja ympäristömyönteistä⁹;
- Unionin kestävä kemikaalistrategia: tulosten aika¹⁰;
- EU:n prioriteetit YK:n ruokajärjestelmähuippukokousta 2021 varten¹¹;
- Uusi EU:n metsästrategia 2030¹²;
- EU:n ilmastodiplomatia: Glasgow'n tulosten täytäntöönpanon nopeuttaminen¹³;

⁴ ST 14594/19.

⁵ ST 15151/19.

⁶ ST 15272/19 + COR 1.

⁷ ST 12099/20.

⁸ ST 12210/20.

⁹ ST 13852/20.

¹⁰ ST 6941/21.

¹¹ ST 9335/21.

¹² ST 13537/21.

¹³ ST 6120/22.

KOROSTAA biodiversiteettisopimuksen ja sen pöytäkirjojen täyden ja tehokkaan täytäntöönpanon tarvetta ja ON VAKAVASTI HUOLESTUNUT käynnissä olevasta biodiversiteetin köyhtymisestä ja sen seurauksista ekosysteemipalvelujen tarjontaan ja ihmisten hyvinvointiin liittyen, kuten viidennessä Global Biodiversity Outlook -katsauksessa (GBO-5)¹⁴ sekä biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES)¹⁵, hallitustenvälisen ilmastonmuutospaneelin (IPCC)¹⁶ ja kansainvälisen luonnonvarapaneelin¹⁷ kertomuksissa korostetaan, PAINOTTAA niiden voimakasta yksimielisyyttä toisiinsa liittyvistä biodiversiteetin köyhtymisen, ekosysteemin rappeutumisen, ilmastonmuutoksen ja saastumisen aiheuttamista globaaleista kriiseistä sekä kiireellisen, perustavanlaatuisen muutoksen tarpeesta, sillä nykykehitysskenaarioiden vallitessa tilanne tulee edelleen heikentymään, mikä aiheuttaa todennäköisesti peruuttamattomia seurauksia;

¹⁴ Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sihteeristö (2020), Global Biodiversity Outlook 5, Montreal.

¹⁵ Esim. IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services, IPBES (2022): Thematic assessment of the sustainable use of wild species of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services, IPBES (2022): Methodological assessment of the diverse values and valuation of nature of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services.

¹⁶ Kuudes arviointiraportti, The Ocean and Cryosphere in a Changing Climate, The Climate Change and Land, The Global Warming of 1.5°C.

¹⁷ IRP (2019). Global Resources Outlook 2019: Natural Resources for the Future We Want.

TUNNUSTAA, että YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelma ja sen kestävän kehityksen tavoitteet, YK:n ekosysteemien ennallistamisen vuosikymmen ja YK:n valtamerten vuosikymmen ovat erittäin merkityksellisiä ja toisiaan tukevia; ja PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että YK:n ympäristökokouksen viidennessä istunnossa (UNEA 5) hyväksyttiin päätöslauselmat¹⁸ muovisaasteen syntymisen lopettamisesta, kiertotalouden parantamisesta kestävän kulutuksen ja tuotannon edistämiseksi, typen hallinnasta ja kemikaalien ja jätteiden toimivasta hallinnoinnista sekä luontopohjaisista ratkaisuista kestävän kehityksen tukemiseksi, joissa annetaan kansainvälisesti tunnustettu määritelmä luontopohjaisille ratkaisuille; PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE myös YK:n yleiskokouksen päätöslauselman ihmisoikeudesta puhtaaseen, terveelliseen ja kestäväan ympäristöön ja poliittisen julistuksen ”Our Ocean, our future, our responsibility”¹⁹, joka hyväksyttiin Lissabonissa kesä-heinäkuussa 2022 pidetyssä YK:n valtamerikonferenssissa.

TUOMITSEE ehdottoman jyrkästi Venäjän federaation Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan, koska se rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta ja aiheuttaa lukemattomia ihmishenkien menetyksiä ja vammoja, myös siviileille, sekä ympäristön pitkäaikaista pilaantumista, saastumista ja riskejä biodiversiteetille ja ekosysteemeille, tuhoaa luontotyyppejä ja suojelualueita, joilla on myös harvinaisia ja uhanalaisia lajeja rikkoen näin biodiversiteettisopimusta, ja viivyyttää kipeästi kaivattuja toimia biodiversiteetin köyhtymisen pysäyttämiseksi ja luonnon ennallistamiseksi; KOROSTAA, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymällä sodalla on vakavia vaikutuksia talouteen ja elintarviketurvaan sen lisäksi, että se heikentää maailmanlaajuisia turvallisuutta ja vakautta; tähän olisi puututtava kiireellisesti kansainvälisen yhteisön vahvoilla vastatoimilla ja toimenpiteillä; VAATII Venäjää lopettamaan välittömästi sotilaalliset toimensa ja KEHOTTA saattamaan Venäjän vastuuseen muun muassa Ukrainan biodiversiteetille ja ekosysteemeille aiheutuneista vahingoista;

KOROSTAA, että kiertotalouden tavoittelu on avainasemassa sellaisten kestävien kulutus- ja tuotantomallien aikaansaamiseksi, jotka edistävät maailmanlaajuisen biodiversiteetin köyhtymisen, ilmastonmuutoksen, metsäkadon, ekosysteemien tilan heikkenemisen, vesistressin, saastumisen ja ihmisten terveyteen kohdistuvien vaikutusten torjumista;

¹⁸ UNEP/EA.5, päätöslauselmat 2, 5, 7, 11 ja 14.

¹⁹ Päätöslauselma A/RES/76/300.

VAHVISTAA, että ennalta varautuva lähestymistapa, joka sisältyy ympäristöä ja kehitystä koskevaan Rion julistukseen, on tärkeä biodiversiteettisopimuksen ja sen pöytäkirjojen sekä sen täytäntöönpanon kannalta kaikilla tasoilla;

I luku – Vuoden 2020 jälkeinen maailmanlaajuinen biodiversiteettikehys, siihen liittyvät kysymykset ja mekanismit täytäntöönpanon tehostamiseksi

1. KEHOTTA A hyväksymään vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen, joka on kunnianhimoinen, kattava ja muutosvoimainen ja jolla on selkeä, ytimekäs, motivoiva ja helposti esitettävä tehtävä, jotta biodiversiteetin köyhtymisen pysäyttämiseksi ja suunnan kääntämiseksi voidaan käynnistää kiireellisiä ja muutosvoimaisia toimia ja näin tähdätä luontomyönteisen maailman saavuttamiseen vuoteen 2030 mennessä;
2. ON SITOUTUNUT hyväksymään kunnianhimoisia ja mahdollisuuksien mukaan mitattavissa olevia ja aikasidonnaisia vuoteen 2050 ulottuvia pitkän aikavälin tavoitteita, vuoden 2030 välitavoitteita ja vuoden 2030 toimintaperusteisia tavoitteita, joilla puututaan tehokkaasti ja samanaikaisesti biodiversiteetin köyhtymisen suoriin ja välillisiin tekijöihin, jotka ylittävät Aichin biodiversiteettitavoitteet ja joita tuetaan vahvalla ja tehostetulla täytäntöönpanomekanismilla sekä vankalla seurantakehyksellä ja niitä koskevilla indikaattoreilla;
3. KOROSTAA, että tavoitteisiin on sisällytettävä muun muassa seuraavat osatekijät ja toimet:
 - Vuoteen 2030 mennessä tehokkaasti suojeltuna on vähintään 30 prosenttia maailman maa-alasta ja vähintään 30 prosenttia valtameristä – etenkin alueita, jotka ovat erityisen tärkeitä biodiversiteetille ja ekosysteemipalveluille – minkä mahdollistavat tehokkaasti hoidetut ja tasapuolisesti hallinnoidut, ekologisesti edustavat ja hyvin yhteenliitetyt suojelualueiden verkostot sekä muut tehokkaat aluekohtaiset suojelutoimenpiteet²⁰, joilla turvataan alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeudet Yhdistyneiden kansakuntien alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen ja kansainvälisen ihmisoikeuslainsäädännön mukaisesti;

²⁰ Määritelty asiakirjassa CBD/COP/DEC/14/8.

- Vuoteen 2030 mennessä tehostetaan toimia rappeutuneiden ekosysteemien tehokkaaksi ennallistamiseksi, jotta biodiversiteetti saadaan elpymään, ennallistetaan 3 miljardia hehtaaria huonontunutta maata ja makean veden ekosysteemejä ja 3 miljardia hehtaaria valtameriekosysteemejä sekä runsaasti hiiltä sisältäviä ekosysteemejä ja maaperää ja parannetaan ekosysteemien eheyttä ja yhteenliitettävyyttä, vihreitä ja sinisiä alueita sekä biodiversiteettiä kaupunkialueilla;
- Vuoteen 2030 mennessä lopetetaan kaikki luonnonvaraisten lajien laiton, kestämätön tai niitä vaarantava pyynti tai korjuu, kauppa ja käyttö ja toteutetaan kunnianhimoisia toimia lajien suojelemiseksi, mukaan lukien toimet uhanalaisten lajien suojelun tason parantamiseksi;
- Vuoteen 2030 mennessä pysäytetään ihmisten aiheuttama tunnettujen uhanalaisten lajien sukupuutto ja kaikki ihmisen aiheuttama sukupuutto vuoteen 2050 mennessä, vähennetään sukupuuttoon kuoleminen riskiä sekä suojellaan ja ylläpidetään luonnonvaraisten ja jalostettujen lajien kantojen geneettistä monimuotoisuutta ja sopeutumispotentiaalia;
- Vuoteen 2030 mennessä on hyödynnettyä luontoon perustuvien ratkaisujen²¹ koko potentiaali, ja samalla varmistetaan niiden sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät suojatoimet ja lisätään niiden moninaisia hyötyjä;
- Vuoteen 2030 mennessä alennetaan kaikista lähteistä, kuten kemikaaleista, ravinteista, torjunta-aineista ja muista aineista, etenkin erityistä huolta aiheuttavista aineista, aiheutuvan pilaantumisen sekä melu- ja valosaasteiden tasot ja riskit sellaisiksi, että ne eivät ole haitallisia biodiversiteetille, ekosysteemien toiminnoille ja ihmisten terveydelle, ja asetetaan määrälliset vähennystavoitteet ravinteille ja torjunta-aineille ja lopetetaan muovisaasteen levittäminen;
- Vuoteen 2030 mennessä vieraslajien tuontiväylät ovat hallinnassa, kaikkien ensisijaisten haitallisten vieraslajien tuonti ja asettuminen estetty, haitallisten vieraslajien tuontia vähennetty ja asettumista torjutaan ja jo vakiintuneita haitallisia vieraslajeja hävitetään tai valvotaan niiden biodiversiteettiin kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi;

²¹ Sellaisina kuin ne on määritelty UNEAn päätöslauselmassa kestävästä kehityksestä tukevista luontoon perustuvista ratkaisuista (Nature-based solutions for supporting sustainable development – UNEP/EA.5/Res.5).

- Vuoteen 2030 mennessä on varmistettu kaikkien tuotantokäytössä olevien alueiden kestävä hoito edistämällä biodiversiteetin kestävää käyttöä ja agroekologisten periaatteiden ja muiden asiaankuuluvien biodiversiteettiä edistävien käytäntöjen tehokasta täytäntöönpanoa merkittävässä mittakaavassa asettamalla määrällisiä tavoitteita sekä muun muassa parantamalla merkittävästi pölyttäjien tilaa ja maaperän biologista monimuotoisuutta ja edistämällä näiden järjestelmien pitkän aikavälin tuottavuutta, resurssitehokkuutta ja häiriönsietokykyä, biodiversiteetin säilyttämistä ja ennallistamista sekä ekosysteemipalvelujen ylläpitämistä;
 - Vuoteen 2030 mennessä puututaan kaikkien ekosysteemien osalta maan- ja meren käytön muutoksiin, jotka vaikuttavat kielteisesti biodiversiteettiin, ja säilytetään nykyiset koskemattomat, kriittiset ja uhanalaiset ekosysteemit ja minimoidaan muiden biodiversiteetiltään arvokkaiden alueiden häviäminen;
4. KOROSTAA, että hallitusten ja koko yhteiskunnan toiminnan vauhdittamiseksi on ratkaisevan tärkeää panna maailmanlaajuinen biodiversiteettikehys kokonaisuudessaan täytäntöön kaikilla tasoilla ja YK:n järjestelmässä; KOROSTAA luontoa ja ihmisiä koskevan ”Sharm el-Sheikhistä Kunmingiin” -toimintaohjelman merkitystä maailmanlaajuisen biodiversiteettikehysten tuloksetta täytäntöönpanossa ja ON TYYTYVÄINEN sellaisten tukivälineiden kehittämiseen ja täytäntöönpanoon, joilla parannetaan täytäntöönpanoa, vastuuvollisuutta ja avoimuutta;
5. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että huomattava määrä maita on sitoutunut pysäyttämään biodiversiteetin köyhtymisen vuoteen 2030 mennessä hyväksymällä luontoa koskevan johtajien sitoumuksen tai liittynyt luonnon ja ihmisten puolesta toimivaan korkean tason koalitioon, maailmanlaajuiseen valtameriallianssiin, kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella toimivaan biologista monimuotoisuutta käsittelevään korkean tavoitetaso koalitioon tai Blue Leaders -ryhmään; PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE näiden ja muiden asiaankuuluvien koalitioiden liikkeellepanevan voiman ja kunnianhimoiset tavoitteet kehysten kehittämisessä ja toteuttamisessa, ja KEHOTTAÄ maita, jotka eivät vielä ole liittyneet näihin yhteenliittymiin, tekemään niin;

6. KOROSTAA alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen perinteisen tietämyksen, innovaatioiden ja kestävien käytäntöjen sekä niiden täysimääräisen ja tehokkaan, vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen pohjalta tapahtuvan osallistumisen merkitystä, ja TUNNUSTAA maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen kehittämisessä ja täytäntöönpanossa alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeudet sellaisina kuin ne määritellään kansainvälisessä alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksessa ja ihmisoikeuksia koskevassa kansainvälisessä oikeudessa;
7. KOROSTAA, että valtiotasoa alempien hallintotasojen, kaupunkien ja muiden paikallisviranomaisten, kansalaisjärjestöjen, naisryhmien, nuorisoryhmien, yritys- ja rahoitusyhteisön, tiedeyhteisön, korkeakoulujen, biodiversiteettiin liittyvien tai siitä riippuvaisten alojen edustajien, kansalaisten ja muiden sidosryhmien täysipainoinen ja tehokas osallistuminen on ratkaisevan tärkeää kehyksen kehittämisen sekä tehokkaan ja vaikuttavan täytäntöönpanon kannalta;
8. KOROSTAA, että maailmanlaajuisessa biodiversiteettikehyksessä on tärkeää vahvistaa luonnon monimuotoisuuden suojelun ja ihmisoikeuksien välistä yhteyttä, sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta, sukupuolten tasa-arvoa sekä oikeuksiin perustuvia ja sukupuolinäkökohdat huomioon ottavia lähestymistapoja; ja KEHOTTAAN hyväksymään vuoden 2020 jälkeisen sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan toimintasuunnitelman;

Geenivaroja koskeva digitaalinen sekvenssitietokanta

9. VAHVISTAA olevansa halukas osallistumaan toimiin ratkaisun löytämiseksi ”geenivarojen digitaalista sekvenssitietokantaa” koskevaan kysymykseen; KOROSTAA, että kaikkien ratkaisujen on perustuttava tietokantojen nykyisiin käytäntöihin, niissä olisi säilytettävä avoin pääsy geenivarojen sekvenssitietokantaan julkisista tietokannoista, niihin olisi sisällytettävä valmiuksien kehittäminen ja niiden olisi oltava käytännöllisiä ja helposti toteutettavissa, taattava oikeusvarmuus ja selkeys, tuotettava enemmän hyötyjä kuin kustannuksia, tuettava vastavuoroisesti muita perintöaineksen saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevia välineitä sekä varmistettava, että jaetut hyödyt edistävät biodiversiteetin säilyttämistä ja kestävää käyttöä ja tukevat asiaankuuluvia kestävä kehityksen tavoitteita;

Resurssien käyttöönotto ja rahoitusmekanismi

10. TOTEAA kohdennettujen, ennakoitavien ja riittävien resurssien käyttöönoton tärkeyden biodiversiteettiä koskevissa toimissa;
11. TÄHDENTÄÄ, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhdessä noudattaneet aiempaa sitoumustaan kaksinkertaistaa vuoteen 2015 mennessä kehitysmaille ja siirtymätalouksille suunnatut rahoitusvirrat biodiversiteetin suojelemiseksi ja säilyttää ne samalla tasolla vuoteen 2020 saakka; PALAUTTAA MIELEEN, että Euroopan komissio on sitoutunut kaksinkertaistamaan biodiversiteetin ulkoisen rahoituksen erityisesti heikoimmassa asemassa oleville maille, ja MUISTUTTAA, että EU:n jäsenvaltiot yhdessä ovat maailmanlaajuisen ympäristörahaston, jäljempänä 'GEF' suurin rahoittaja ja että GEF:n kahdeksas täydentäminen lisää merkittävästi biodiversiteettiä koskevaa kansainvälistä rahoitusta;
12. KOROSTAA, että maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen täytäntöönpanemiseksi on tehostettava käytettävissä olevia resursseja ja otettava käyttöön uusia ja lisäresursseja kaikista lähteistä, ja PAINOTTAA, että kaikkien maiden on otettava käyttöön lisävaroja, jotta seuraavat, biodiversiteettiä koskevan maailmanlaajuisen rahoitusvajeen umpeen kuromiseen tähtäävät toimet voidaan toteuttaa:
 - kaiken rahoituksen mukauttaminen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen tavoitteisiin ja kaikkien asiaankuuluvien rahoitusvirtojen biodiversiteettivaikutusten arviointi, jotta kielteiset vaikutukset biodiversiteettiin voidaan välttää ja mahdollisuuksien mukaan tuottaa sitä koskevia liitännäishyötyjä;
 - biodiversiteetille haitallisten kannustimien, myös tukien, tunnistaminen vuoteen 2025 mennessä ja niiden poistaminen ja uudelleen suuntaaminen kielteisten vaikutusten minimoimiseksi sekä myönteisten kannustimien ja taloudellisten välineiden lisääminen vuoteen 2030 mennessä;
 - biodiversiteettiä koskevan kotimaisen ja kansainvälisen rahoituksen lisääminen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen tavoitteiden mukaisesti muun muassa seuraavin keinoin:
 - GEF:n vahvistaminen biodiversiteettisopimuksen rahoitusmekanismina, jolla varmistetaan osallistuminen biodiversiteettirahoitukseen, ja maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen tehokas täytäntöönpano;

- kansainvälisten ja kansallisten julkisten ja yksityisten rahoituslaitosten, mukaan lukien monenväliset kehityspankit, vahva sitoutuminen kunnianhimoisten biodiversiteettiä koskevien toimien vahvistamiseen, yksityisen rahoituksen mobilisoinnin tehostamiseen, sääntelyuudistusten tukemiseen kehittämällä asianmukaisia välineitä sekä niiden luontoa hyödyttävän rahoituksen lisäämiseen ja julkistamiseen ja konkreettisten panosten antamiseen kansainväliseen biodiversiteettirahoitukseen biodiversiteettisopimuksen osapuolten konferenssin 15. kokouksen toiseen osaan (COP 15.2) mennessä;
- synergioiden lisääminen ilmastotoimien kanssa muun muassa kohdentamalla enemmän rahoitusta luontoon perustuviin ratkaisuihin ottaen huomioon niiden moninaiset hyödyt luonnolle, ilmastolle ja ihmisille;
- kansallisten biodiversiteettirahoitusta koskevien suunnitelmien tai vastaavien, kansallisten biodiversiteettistrategioiden ja toimintasuunnitelmien kanssa yhdenmukaistettujen välineiden laatiminen ja täytäntöönpano;

Valmiuksien kehittäminen, tekninen ja tieteellinen yhteistyö, tietämyksenhallinta ja viestintä

13. KOROSTAA, että valmiuksien kehittäminen, teknologian siirto, tekninen ja tieteellinen yhteistyö ja tietämyksenhallinta ovat ensisijaisia välineitä maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen vaikuttavassa ja tehokkaassa täytäntöönpanossa ja että viestintää, koulutusta ja yleistä tietoisuutta, tutkimusta sekä tietämyksen tuottamista ja tietämyksenhallintaa on vahvistettava, ja KEHOTTAA hyväksymään pitkän aikavälin strategisen kehyksen valmiuksien kehittämiseksi vuoden 2020 jälkeen, tietämyksenhallintaa koskevan osion ja viestintästrategian maailmanlaajuisesta biodiversiteettikehystä varten;
14. PAINOTTAA alueellisten keskustusten tarvetta teknistä ja tieteellistä yhteistyötä, teknologian siirtoa ja valmiuksien kehittämistä varten ja PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE valmistelut maailmanlaajuisen biodiversiteetin tietokeskuksen perustamiseksi;

Suunnittelu-, seuranta-, raportointi- ja uudelleentarkastelumekanismit

15. KEHOTTA A hyväksymään COP15 -kokouksessa vahvan ja tehostetun suunnittelu-, raportointi- ja uudelleentarkastelumekanismien sekä vankan seurantakehyksen, johon sisältyy pääindikaattoreita, joilla voidaan varmistaa täytäntöönpano ja tehostaa sitä sekä edistää poliittista sitoutumista samalla kun vältetään päällekkäisyydet muiden olemassa olevien mekanismien kanssa; tähän sisältyvät:
- ajantasaistetut tai tarkistetut kansalliset biodiversiteettistrategiat ja toimintasuunnitelmat, jotka ovat tärkeimmät välineet biodiversiteettisopimuksen täytäntöönpanemiseksi kansallisella tasolla ja jotka on sovitettava yhteen biodiversiteettikehyksen tavoitteiden kanssa hyvissä ajoin, jotta niitä voidaan tarkastella COP 16 -kokouksessa;
 - kansalliset tavoitteet osana kansallisia biodiversiteettistrategioita ja toimintasuunnitelmia tai sovitun mallin mukaiset erilliset, raportoidut tai ilmoitetut tavoitteet;
 - sovittujen mallien mukaiset kansalliset raportit täytäntöönpanon edistymisestä käyttäen seurantakehyksen pää-, osa- ja täydentäviä indikaattoreita sekä muita indikaattoreita;
 - yhteistä tavoitetasoa koskeva arvio, joka perustuu kansallisiin tavoitteisiin ja valtiosta riippumattomien toimijoiden vapaaehtoiisiin sitoumuksiin;
 - avoin ja oikea-aikainen maailmanlaajuisista tilannekatsausta koskeva prosessi, johon sisältyy korkean tason poliittinen osallistuminen ja jossa arvioidaan yhteistä tavoitetasoa ja edistymistä maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen täytäntöönpanossa, minkä jälkeen seuraa toimintavaihe kansallisen tavoitetaso ja tarvittaessa täytäntöönpanon vauhdittamiseksi;
 - mekanismi valtiosta riippumattomien toimijoiden vapaaehtoisten sitoumusten kirjaamiseksi;
 - tukimekanismit, kuten UNEP-WCMC:n kehittämät mekanismit, joilla kootaan yhteen tietoja, välineitä ja toimintatapoja osapuolien tukemiseksi tavoitteiden edistymisen seurannassa;
16. ON SITOUTUNUT asettamaan etusijalle maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen täytäntöönpanemiseksi toteutettaviin valmiuksien kehittämistoimiin annettavan avun keskittyen kansallisten biodiversiteettistrategioiden ja toimintasuunnitelmien ja kansallisten biodiversiteettirahoitusta koskevien suunnitelmien laatimiseen ja täytäntöönpanoon sekä raportointiin ja uudelleentarkasteluun;

Yhteistyö muiden yleissopimusten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

17. KOROSTAA, että maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen olisi toimittava kokonaisvaltaisena globaalina toimintakehyksenä, joka on kaikkien osapuolten, muiden maiden, virastojen ja järjestöjen, yleissopimusten, sopimusten ja prosessien, myös YK-järjestelmän, sekä alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ja kaikkien sidosryhmien käytössä biodiversiteetin köyhtymisen pysäyttämiseksi ja tämä suuntauksen kääntämiseksi. Näin varmistetaan biodiversiteettiä koskevien tavoitteiden johdonmukainen täytäntöönpano, edistetään yhteistyötä ja synergioita kaikkien asianomaisten toimijoiden välillä ja tuetaan biodiversiteettisopimuksen ja sen pöytäkirjojen täytäntöönpanoa Agenda 2030:n ja sen kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi;
18. KOROSTAA erityisesti tarvetta vahvistaa edelleen biodiversiteettiin liittyvien yleissopimusten ja sopimusten välistä yhteistyötä, jotta voidaan edistää maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen täytäntöönpanoa ja täytäntöönpanon seurantaan niiden toimeksiantojen puitteissa, kannustaa toisiaan tukeviin päätöksiin, yhdenmukaistaa strategioita maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen kanssa ja edistää temaattisia keskusteluja keskeisistä kysymyksistä, kuten yleisistä biodiversiteetin köyhtymistä aiheuttavista tekijöistä;
19. KOROSTAA tarvetta hyödyntää täysimääräisesti IPBES:n ja IPCC:n asiaankuuluvia raportteja ja KANNUSTAA tuleviin yhteisiin toimiin näiden kahden elimen kesken;

Biodiversiteetin valtavirtaistaminen eri aloilla ja niiden välillä

20. PAINOTTAA, että biodiversiteetin valtavirtaistaminen on ratkaisevan tärkeää kaikissa politiikoissa ja kaikilla aloilla sekä niiden välillä; KEHOTTAÄ hyväksymään biodiversiteetin valtavirtaistamista koskevan pitkän aikavälin strategisen lähestymistavan ja biodiversiteettiä koskevan alue- ja paikallisviranomaisten toimintasuunnitelman (2021–2030) biodiversiteettisopimuksen mukaisesti;
21. ON SITOUTUNUT näyttämään esimerkkiä valtavirtaistamalla biodiversiteetin täysimääräisesti kaikkiin asiaankuuluviin alakohtaisiin ja monialaisiin suunnitelmiin ja politiikkoihin EU:n, kansallisella ja paikallisella tasolla ja varmistamalla koko hallinnon ja koko yhteiskunnan kattavan lähestymistavan;

22. KEHOTTAAN hyväksymään kehyksen, jolla varmistetaan

- biodiversiteettitavoitteiden valtavirtaistaminen kaikilla hallinnon tasoilla ja kaikilla aloilla sekä niiden välillä vuoteen 2030 mennessä, erityisesti maa- ja metsätalouden, kalastuksen, vesiviljelyn, rahoituksen, matkailun, terveyden, valmistusteollisuuden, infrastruktuurin, energian ja kaivostoiminnan aloilla, muun muassa ottamalla huomioon biodiversiteetin ja ekosysteemipalvelujen moninaiset arvot, välttämällä biodiversiteettiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia koko arvoketjussa, myös kaikissa tuotannon, kaupan ja kulutuksen vaiheissa, kansantalouden tilinpidossa ja liikekirjanpidossa sekä kaikissa politiikoissa ja investoinneissa, ja lisäämällä myönteisiä vaikutuksia;
- kestäättömistä kulutus-, kaupp- ja tuotantotavoista luopuminen, samalla kun tuetaan maailmanlaajuista siirtymistä kiertotalouteen muun muassa puolittamalla maailman elintarvikejätteen määrä henkeä kohti sekä pienentämällä merkittävästi maailmanlaajuista ekologista jalanjälkeä vuoteen 2030 mennessä ja saattamalla se maapallon sietokyvyn rajoihin viimeistään vuonna 2050;
- että kaikki hyödyntämis- ja tuotantokäytännöt, hankinta- ja toimitusketjut sekä luonnonvarojen käyttö ovat kestäviä; ja
- että yritykset ja rahoituslaitokset arvioivat riskejään, vaikutuksiaan ja riippuvuuttaan biodiversiteetistä, raportoivat näistä tiedoista ja julkistavat niitä sekä välttävät, vähentävät ja lieventävät tällaisia riskejä ja kielteisiä vaikutuksia;

II luku – Biodiversiteettisopimus – Muut kysymykset

Meri- ja rannikkoalueiden biodiversiteetti

23. MUISTUTTAA, että Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselmassa 72/73 vahvistetaan, että Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimus (UNCLOS) muodostaa oikeudellisen kehyksen, joka on otettava huomioon kaikessa toiminnassa valtamerellä ja merillä;
24. VAHVISTAA, että on tarpeen minimoida kalastus- ja vesiviljelytoiminnan kielteiset vaikutukset meriympäristöön toteuttamalla tehokkaita säilyttämistoimenpiteitä ja kestäviä hoitotoimenpiteitä, joilla varmistetaan merestä ja vesiviljelystä peräisin olevien elintarvikkeiden tuotannon täysimääräinen kestävyys muun muassa lopettamalla liikakalastus ja tuhoisat kalastuskäytännöt, poistamalla haitalliset kalastustuet, lopettamalla laitton, ilmoittamaton ja sääntelemätön kalastus (LIS-kalastus), minimoimalla herkkien lajien tahattomat saaliit (mukaan lukien suojellut ja/tai uhanalaiset valaat, merilinnut, kilpikonnat ja hait) sekä nuorten yksilöiden ja muiden kuin kohdelajien sivusaaliit;
25. ON TYYTYVÄINEN edistymiseen ekologisesti edustavien ja hyvin toisiinsa liitettyjen suojeltujen meri- ja rannikkoalueiden perustamisessa, tehokkaassa hoidossa ja paremmassa hallinnoinnissa sekä muissa tehokkaissa säilyttämistoimenpiteissä, jotka perustuvat asiaankuuluviin tieteellisiin ja teknisiin tietoihin;
26. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI ekologisesti ja biologisesti tärkeistä merialueista (EBSA) käytäviin lisäkeskusteluihin, jotta tarkistettu menettely EBSA-alueiden määrittelyä varten saataisiin onnistuneesti päätökseen UNCLOSin mukaisesti; KOROSTAA, että EBSA-prosessin tuloksissa olisi kunnioitettava kaikilta osin rannikkovaltion täysivaltaisuutta, täysivaltaisia oikeuksia ja lainkäyttövaltaa UNCLOSin mukaisesti; KANNATTAA Koillis-Atlantilla sijaitsevia EBSA-alueita käsitelleestä työpajasta laadittujen yhteenvetoraporttien sisällyttämistä;

27. KOROSTAA, että on kiireellisesti toteutettava toimia meriekosysteemien säilyttämiseksi, ennallistamiseksi ja kestäväksi käyttämiseksi sekä valtameriin kohdistuvien, ihmistoiminnasta aiheutuvien paineiden vähentämiseksi, mukaan lukien liikakalastuksesta, merten käytön muutoksista ja pilaantumisesta, kuten liiallisista ravinteista, vaarallisista aineista ja muoveista sekä vedenalaisesta melusta aiheutuvat paineet; näin lisätään valtamerien kykyä sietää ilmastonmuutosta, myös herkillä napaseuduilla, joilla ilmastonmuutoksen vaikutus korostuu uhaten ihmisyhteiskuntaa ja ekosysteemejä, ja tunnustetaan valtamerien perustavanlaatuinen rooli ilmastonmuutoksessa;
28. PANEE MERKILLE hallitustenvälisen konferenssin viidennen istunnon ensimmäisessä osassa saavutetun ratkaisevan edistymisen kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä ja kestävää käyttöä käsittelevän UNCLOSin alaisen oikeudellisesti sitovan kansainvälisen välineen laatimisessa; KEHOTTAÄ käynnistämään neuvottelut uudelleen nopeasti ja ON EDELLEEN sitoutunut käyttämään kaikkia EU:n diplomaattisia vaikutusmahdollisuuksia ja tiedotusvalmiuksia kunnianhimoisen ja tehokkaan sopimuksen aikaansaamiseksi viipymättä;
29. KOROSTAA rannikon luontotyyppien suojelun ja ennallistamisen merkitystä muun muassa tukemalla kestäviä hoitokäytäntöjä;

Haitalliset vieraslajit

30. KANNUSTAA biodiversiteettisopimuksen osapuolia lisäämään haitallisia vieraslajeja koskevien menetelmien, välineiden, toimenpiteiden ja strategioiden alalla tehtävää yhteistyötä ja jatkamaan niitä koskevaa työtään, jotta haitallisten vieraslajien vaikutuksia biologiseen monimuotoisuuteen voidaan vähentää;

Biodiversiteetti ja ilmastonmuutos

31. KOROSTAA, että ilmastotoimien ja biodiversiteetin suojelun olisi kuljettava käsi kädessä, jotta voidaan minimoida ilmastonmuutoksen vaikutukset biodiversiteettiin, lisätä ekosysteemien panosta ilmastonmuutoksen ja sen vaikutusten torjuntaan ja välttää ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi toteutettavien toimien ja toimenpiteiden kielteiset vaikutukset biodiversiteettiin; ON EDELLEEN VAHVASTI SITOUTUNUT asiaankuuluvien välineiden ja prosessien välisen yhteistyön ja synergian vahvistamiseen ja luontoon perustuvien ratkaisujen laajentamiseen varmistuen samalla niiden sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät suojatoimet; näin lisätään toisiaan tukevia oheishyötyjä, joita saadaan ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä biodiversiteetin köyhtymisen pysäyttämistä;

Biodiversiteetti ja maaperä

32. TIEDOSTAA, että maaperän biologinen monimuotoisuus on tärkeää ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä ruoka- ja ravitsemusturvan varmistamiseksi kaikille ja KANNUSTAA biodiversiteettisopimuksen osapuolia ottamaan maaperän biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen, ennallistamisen ja kestäväen käytön osaksi maatalouskäytäntöjä, maisemasuunnittelua, maan ja maaperän hoitoa, ohjelmasuunnittelua ja muita asiaankuuluvia politiikkoja.

Biodiversiteetti ja terveys

33. KOROSTAA, että yhteinen terveys -mallia²² on kiireellisesti edistettävä, ja se on toteutettava muun muassa valtavirtaistamalla biodiversiteetin ja terveyden väliset yhteydet kaikkiin politiikkoihin ja kaikille aloille ja soveltamalla koko hallinnon ja koko yhteiskunnan kattavaa lähestymistapaa, ja KANNATTAA sitä, että kehitetään edelleen ja hyväksytään COP 16 -kokouksessa biodiversiteettiä ja terveyttä koskeva maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma, jossa käsitellään ekosysteemien ja biodiversiteetin heikkenemisen syitä ja seurauksia, joita siitä aiheutuu ihmisten, eläinten, kasvien ja niiden yhteisen ympäristön terveyteen ja hyvinvointiin;

²² Siten kuin korkean tason yhteinen terveys -asiantuntijapaneeli on sen määritellyt ja neljän osapuolen välinen yhteinen terveys -allianssi hyväksynyt.

Synteettinen biologia

34. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että synteettistä biologiaa koskevan uusimman teknologisen kehityksen alalla on kehitetty ja otettu käyttöön laaja ja säännöllinen tulevaisuuden haasteiden kartoitus-, seuranta- ja arviointiprosessi, ja KANNATTAA parhaaksi arvioituna toimintavaihtoehtona monialaisen teknisen ad hoc -asiantuntijaryhmän perustamista;
35. KOROSTAA, että geeniajuritekniikalla muokattuihin eliöihin on tärkeää soveltaa ennalta varautuvaa lähestymistapaa ja riskinarviointia;

III luku – Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja

36. KEHOTTAO hyväksymään Cartagenan pöytäkirjan (2022–2030) täytäntöönpanosuunnitelman, joka perustuu maailmanlaajuiseen biodiversiteettikehykseen ja täydentää sitä, ja PANEE HUOLESTUNEENA MERKILLE, että pöytäkirjan täysimääräisesti täytäntöön panneita osapuolia on vain vähän;
37. KEHOTTAO hyväksymään Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjaan liittyvän valmiuksien kehittämistä koskevan toimintasuunnitelman ja korjaamisvastuuta koskevan Nagoya–Kuala Lumpurin lisäpöytäkirjan, jotka täydentävät vuoden 2020 jälkeen ulottuvaa, valmiuksien kehittämistä koskevaa pitkän aikavälin strategista kehystä;
38. ON TYYTYVÄINEN Cartagenan pöytäkirjan neljännessä arvioinnista ja uudelleentarkastelusta annettuihin päätelmiin ja pöytäkirjaa koskevan, vuosiksi 2011–2020 laaditun strategian loppuarviointiin; PITÄÄ kuitenkin VALITETTAVANA sitä, että vain vähäinen määrä raporteja oli käytettävissä tämän analyysin laatimiseksi, ja KEHOTTAO Cartagenan pöytäkirjan osapuolia, jotka eivät ole vielä toimittaneet kansallista raporttiaan, tekemään niin mahdollisimman pian;
39. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI riskinarviointia ja riskinhallintaa käsittelevän teknisen ad hoc -asiantuntijaryhmän työhön sekä tieteellistä, teknologista ja teknistä neuvontaa varten perustetun avustavan toimielimen suositukseen kehittää lisää ohjeaineistoa, jolla tuetaan geeniajuritekniikalla muokattujen elävien muunnettujen organismien tapauskohtaista riskinarviointia, jossa keskitytään sekä yleisiin kysymyksiin että lähitulevaisuuden sovelluksiin;

40. Panee myös TYYTYVÄISENÄ MERKILLE teknisen ad hoc -asiantuntijaryhmän tekemän sosioekonomisia näkökohtia käsittelevän työn, joka täydentää Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan 26 artiklan mukaista sosioekonomisten näkökohtien arviointia koskevaa vapaaehtoista ohjeistusta.
41. KANNATTAA parhaaksi arvioituna toimintavaihtoehtona riskinarviointia ja riskinhallintaa käsittelevän teknisen ad hoc -työryhmän perustamista ja KOROSTAA, että kaikkien laadittujen lisäohjeaineistojen olisi oltava teknisesti ja tieteellisesti korkealaatuisia, hyödyllisiä ja sovellettavissa;
42. KEHOTTAÄ pöytäkirjan osapuolten kokouksena toimivaa sopimuspuolten konferenssin 10. kokousta toteuttamaan tarpeelliset toimet ja tekemään tarpeelliset päätökset bioturvallisuuden sisällyttämiseksi kokonaisvaltaisesti maailmanlaajuiseen biodiversiteettikehykseen;
43. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjaan liittyvän Nagoya–Kuala Lumpurin lisäpöytäkirjan voimaantulon ja kannustaa kaikkia osapuolia ratifioimaan tämän välineen mahdollisimman pian;

IV luku – Nagoyan pöytäkirja geenivarojen saatavuudesta ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta jaosta

44. KOROSTAA, että Nagoyan pöytäkirja on pantava kaikilta osin täytäntöön ja sen vaikuttavuutta ja tehokkuutta on parannettava, tarvittaessa myös kehittämällä vakiomuotoisia ja yksinkertaistettuja saatavuuteen sekä hyötyjen jakamiseen liittyviä toimenpiteitä erityisesti biodiversiteettisopimuksen tavoitteita tukevan tutkimuksen edistämiseksi, ja korostaa, että valmiuksien kehittämistä on tämän saavuttamiseksi tuettava;
45. KEHOTTAÄ osapuolia ottamaan asianmukaisesti huomioon elintarvikkeiden ja maatalouden geenivarojen merkityksen ja niiden erityisaseman elintarviketurvan kannalta sekä mahdolliset hätätilanteet, jotka uhkaavat tai vahingoittavat ihmisten, eläinten tai kasvien terveyttä, ottaen saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevaa lainsäädäntöä tai sääntelyvaatimuksia kehittäessään ja täytäntöön pannessaan huomioon myös muiden asiaankuuluvien kansainvälisten välineiden ja foorumien (kuten FAO, WHO tai WIPO) puitteissa tapahtuneen kehityksen;

46. KOROSTAA, että on tärkeää asettaa geenivarojen saantia ja saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevan tiedonvälitysjärjestelmän saataville kaikki tiedot saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevista toimenpiteistä sekä muut merkitykselliset tiedot, jotka ovat tarpeen Nagoyan pöytäkirjan tehokkaan täytäntöönpanon kannalta.
-